

Motion till riksdagen 2021/22:4700

av **Bengt Eliasson m.fl. (L)**

med anledning av prop. 2021/22:220 Sjukersättning till äldre i förvärvsarbetande ålder

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår propositionen.

Motivering

I propositionen lämnas förslag till ändringar i socialförsäkringsbalken som syftar till att sänka villkoren för att bevilja sjukersättning för försäkrade som har som mest fem år kvar i förvärvsarbetande ålder. Syftet är att fler ska beviljas sjukersättning fram till dess att de övergår i ålderspension.

Arbetsförmågan hos försäkrade som har som mest fem år kvar tills de uppnår den ålder då de inte längre kan få sjukersättning och som har erfarenhet av sådant arbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden ska enligt förslaget bedömas i förhållande till dessa arbeten. Är annat lämpligt arbete tillgängligt för den försäkrade ska arbetsförmågan bedömas mot det.

För 25 år sedan steg sjuktalet dramatiskt i Sverige. Den stigande sjukfrånvaron innebar att de statliga utgifterna för rehabiliterings- och sjukpenningen ökade från 15 miljarder kronor 1997 till 44 miljarder kronor 2002, vilket motsvarade ungefär 2,8 procent av BNP (KI, 2003). Denna dramatiska utveckling berodde inte på förändringar i folkhälsan, utan till viss del på förändringar i normer.

Detta var anledningen att Liberalerna tillsammans med övriga allianspartier införde förändringar i sjukförsäkringen. Genom den s.k. rehabiliteringskedjan blev tillämpningen mer likvärdig och passiva sjukskrivningar motarbetades. Arbetslinjen, att människor ska uppmuntras att arbeta, har varit viktig för att få ned sjuktalet i Sverige. Sjukförsäkringen har kontinuerligt anpassats efter arbetsmarknaden. Exempelvis förändrades nyligen den s.k. 180-dagarsregeln så att reglerna bättre svarar upp mot hur arbetsmarknaden fungerar i praktiken.

Sverige ska inte gå tillbaka till 90-talets sjukfrånvaro. Därför ser Liberalerna med oro på de förslag som regeringen nu presenterar.

Ett bidragssystem som motverkar utanförskap spänner över en rad områden. Den budget som regeringen har lagt fram innehåller en rad uppluckringar i socialförsäkringarna som i grunden går emot såväl arbetslinjen som målsättningen att ingen ska lämnas i utanförskap.

Ålder är ingen sjukdom. Förslaget är ännu ett i raden från regeringen som försvagar arbetslinjen och innebär att man bygger upp ytterligare ett system vid det ordinarie pensionssystemet. Sjukersättning, eller förtidspension med det tidigare begreppet, bör vara en allra sista utväg när alla andra möjligheter är uttömda. Förslaget i propositionen som innebär generösare regler till sjukersättning när den sjukskrivne uppnått 60 års ålder är ett stort avsteg från de tankar som länge varit vägledande för utformningen av sjukförsäkringen, och innebär en återgång till en politik där människor förtidspensioneras i stället för att ges en ärlig chans att komma tillbaka till arbetsmarknaden. Regeringen har i sitt förslag om trygghetspension hämtat inspiration från Danmark. Men erfarenheterna från ”efterlönesystemet” i Danmark avskräcker. Liberalerna noterar också att utredningen som ligger till grund för förslaget (SOU 2021:69) kritiserar för bristande konsekvensanalys i ett särskilt yttrande av Finansdepartementets sakkunnige. Fokus måste vara att ta till vara den sjukskrivnes arbetsförmåga, oavsett ålder – inte att gömma undan människor i bidragssystem. I enlighet med flera tunga remissinstanser invänder vi mot att införa ålder som en bedömningsgrund för rätten till ersättning. Vi ifrågasätter också starkt de olika ikraftträdandetidpunkterna för förslaget och att lagen ska gälla redan från den 1 juli 2022. Det framstår inte som ändamålsenligt och försvårar bl.a. Försäkringskassans arbete med att förbereda införandet. Liberalerna avvisar förslaget och vill i stället se ökade arbetsmiljöinsatser för att fler ska ha möjlighet att arbeta längre.

Bengt Eliasson (L)

Mats Persson (L)

Lina Nordquist (L)

Gulan Avci (L)

Christer Nylander (L)

Allan Widman (L)